

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 4280/24
20.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Предрага Васића, председника већа, Валентине Тодоровић Воркапић и Мирославе Вучетић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Радојевић, адвокат из Крагујевца, ул.Др Зорана Ћинђића бр.1/1-2, против туженог Јавно комунално предузеће “Погребне услуге” са седиштем у Београду, ул.Рузвелтова бр.50, чији је пуномоћник Владимир Лучић, адвокат из Београда, ул.Дечанска бр.19/1, ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П1 1195/20 од 9.4.2024.године, у седници већа одржаној дана 20.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П1 1195/20 од 9.4.2024. године у ставу првом и трећем изреке, и жалба туженог у том делу **ОДБИЈА** као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1195/20 од 9.4.2024.године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено је као незаконито решење туженог бр.4007 од 28.4.2020.године и обавезан је тужени да тужиоца врати на рад у року од осам дана од дана пријема пресуде. Ставом другим изреке, одбачена је тужба тужиоца у делу захтева којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоца

распореди на одговарајуће послове сходно стручној спреми и способностима тужиоца. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 425.250,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Против наведене пресуде, тужени је благовремено изјавио жалбу против става првог и трећег, а како то произилази из жалбених навода, из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност и законитост ожалбене пресуде, у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 став 3 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11...18/20), Апелациони суд у Београду, је оценио да је жалба туженог неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбом члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни она из тачке 12 на коју се указује наводима жалбе, будући да ожалбена пресуда садржи довољне, јасне и непротивречне разлоге о свим одлучним чињеницама.

Из чињеничног стања утврђеном у првостепеном поступку следи да је тужилац био у радном односу код туженог на основу Уговора о раду бр.8738 од 30.6.2015.године, распоређен почев од 1.7.2015.године на послове организатор рада на гробљу, уз детаљан опис послова. Решењем о отказу Уговора о раду бр.4007 од 28.4.2020.године, тужиоцу је отказан Уговор о раду од 30.6.2015.године, на пословима организатора рада на гробљу у Служби гробља Орловача при Сектору за основну делатност. Решењем је одређено да је радни однос тужиоца у ЈКП “Погребне услуге” престао даном достављања овог решења. Према разлозима наведеним у образложењу решења шесточлана комисија формирана дана 25.10.2019.године је сачинила Извештај бр.15111 и исти је протоколисала дана 3.12.2019.године. Сходно извештају у делу анализа изведених грађевинско-монтерских услуга које нису евидентирани и наплаћени кроз закључнице на Новом гробљу од 2017. године до 2019.године и наведеним подацима о повреди радне обавезе, запослени АА је у дужем временском периоду, а најмање петомесечном узастопно, у бројним случајевима, најмање 41 случају несавесно или немарно извршавао радне обавезе. Истом приликом својим неодговорним, немарним, односно несавесним понашањем, непосредно је утицао на нецелисходно и неодговорно коришћење средстава рада. У образложењу решења је даље наведено да таксативно и хронолошки наведене и описане чињенице из извештаја који је достављен дана 3.12.2019.године, представљају сазнање о учињеној повреди радне обавезе и с тим у вези се послодавац држао рока из члана 184 Закона о раду. Несавесним, односно немарним извршавањем радних обавеза и нецелисходним коришћењем средстава рада у дужем временском периоду, а најмање петомесечном узастопном, запослени је повредио одредбу члана 179 став 2 тачка 1 и тачка 3 Закона о раду, а у вези са чланом 19 став 1 алинеја друга и алинеја осма уговора о раду бр.8738 од 30.6.2015.године, односно са чланом 19 став 1 алинеја друга и алинеја осма. Запосленом је дана 28.2.2020.године изречено упозорење о постојању отказног разлога протоколисано дана 28.2.2020.године под деловодним бројем 2395, на које је запослени,

овде тужилац, у остављеном року доставио изјашњење бр.2779 дана 9.3.2020.године и није доставио мишљење синдиката чији је члан, као право из члана 181 Закона о раду. У образложењу решења су под редним бројевима од 1-7 изложени делови изјашњења тужиоца уз одговор послодавца на исте и то под ознаком “као прво”, а на наводе тужиоца у изјашњењу на више места да му уз упозорење није достављена документација која се у њему наводи, да послодавац нема законску обавезу да уз упозорење доставља документацију коју је таксативно и прецизно навео, да документација свакако постоји, сложена истим редом како је и наведена, на истом месту у Сектору за правне, персоналне и опште послове послодавца и да је била доступна за несметани и временски неограничен увид на лицу места, а по захтеву АА који се ни на који начин није обраћао послодавцу са таквим захтевом. У том смислу се послодавац позвао и на одредбу члана 180 став 2 Закона о раду, уз наводе да обавеза за навођењем основа за давање отказа, чињенице и докази и обавеза за навођењем не представља обавезу достављања. У делу образложења “друго”, а поводом истицања тужиоца на три места да је послодавац био дужан да утврди висину настале штете коју није чак ни паушално одредио, ако је до ње заиста дошло, послодавац је у образложењу навео да се у изреченом упозорењу није бавио штетом, она је поменута, а према описаној логици ствари последично је и настала. На околност нанете штете настале поступањем запослених на начин јасно описан у упозорењу, послодавац је истакао да је то предмет поступања по другом закону и у складу са роковима предвиђеним другим законом. Даље је наведено, у делу трећем да је на наводе тужиоца да се услуга 1307 и 1308 не користе, послодавац упутио мејл запосленима ББ, ВВ и ГГ, који су поменути од стране запосленог у изјашњењу на упозорење и сви наведени запослени су доставили изјаве, и заједнички именоватељ у изјавама сва три руководиоца гробља представља тврдње да састанак са наведеним поводом никада није одржан у њиховом присуству, а нису упознати са било каквим закључком који утврђује одлагање, односно непримењивање шифара, односно услуга под шифрама 1307 и 1308, да никада нису присуствовали било каквом састанку на којем су искључиво присуствовали само запослени које је у свом изјашњењу навео АА, да су сваки од њих појединачно, несметано и непрекидно у одговарајућим приликама користили наведене услуге, а што су потврдили доставом више копија лично сачињених записника, закључница. У образложењу решења је наведено да није истинито упориште ни тврдња тужиоца, да је ДД поступао на исти начин, с обзиром на чињеницу да ДД није обављао те послове у време када је отпочела примена шифара услуга број 1307 и 1308, јер је уговором о раду од 4.1.2018.године распоређен на радно место руководиоца службе грађевинске оперативе и каменорезачке радионице. Послодавац је увидом у целокупну документацију у вези са коришћењем наведених шифара непобитно констатовао да АА никада није користио, односно уписивао ове шифре, чиме је учинио повреду радних обавеза. Такође послодавац је у образложењу решења истакао да је немаран и несавестан рад приликом израде закључница видљив и тако што приликом коришћења и уписивања шифара услуга, које се односе на демонтажу и монтажу, надгробног обележја запослени није уговорио услуге у складу са ценовником, које су неопходне за извршење уговорене услуге монтаже, премда је у напомени обрасца закључнице у више описаних ситуација навео да је патос оштећен и да мора да се уради нов патос. Додатно, оваквим поступањем странка је доведена у заблуду да ће јој услуга коју је платила (монтажа) бити извршена. Разлог што велики број надгробних обележја од којих је један део прецизно наведен у достављеном упозорењу још увек није монтиран

огледа се у непостојању техничких могућности да се изврши уговорена монтажа што је директна последица немарног односа, односно несавесног рада АА. Сходно наведеном послодавац ће уз додатне трошкове морати да изврши услугу монтаже која је кроз закључницу коју је запослени сачинио и последично настали рачун наплаћена, да изради нов патос и монтира постојеће надгробно обележје на новоизграђени патос. За ове наводе постоје бројни примери, а послодавац је у изреченом упозорењу и у решењу одредио само петомесечни узастопни период, са примерима приказаним случајним узорковањем сачињених закључница и насталих рачуна по истима. Послодавац је истакао да је посредством комисије коју је формирао, анализирао и утврдио чињенично стање у релевантној документацији извршеним упоређивањем изласком на лице места, уз сачињавање фотографија на сваком конкретном гробном месту за период од 2017.године до 23.7.2019.године, односно до почетка вишемесечне привремене спречености за рад. Из наведеног периода приказане су само оне закључнице које нису обухваћене роком застарелости од шест месеци почев од дана сазнања за исте, односно закључнице које су наступиле у року краћем од годину дана од учињеног. Ради се о истоветном несавесном понашању, односно несавесном и немарном раду у дужем непрекидном периоду, најмање петомесечном узастопном. Спровођењем доказног поступка изведени су докази читањем Извештаја бр.14111 од 3.12.2019.године, потписаног од стране чланова комисије, која је исти сачинила увидом у ценовник услуга са називима и шифрама услуга, читањем циркуларног мејла од 20.3.2018.године о увођењу и примени услуга под шифрама 1307, 1308, 1309 и 1310, читањем Изјаве бр.955 од 28.1.2020.године, коју је по захтеву комисије доставио ББ, руководиоца Службе Ново гробље (у периоду обухваћеним настанком односно формирањем закључница наведених у извештају комисије, изјаве достављене путем мејла од 11.3.2020.године и припадајућих прилога од стране ГГ, руководиоца службе Централно, Топчидерско и Бањичко гробље (рачуна и записника-закључница), изјаве достављене путем мејла дана 12.3.2020.године и припадајућих прилога (рачуна и записника-закључница) од стране ВВ, руководиоца службе Бежанијско, Ново и Старо гробље са Земунским гробљем, изјаве коју је доставио ББ, руководиоца службе Ново гробље дана 12.3.2020.године, читањем садржаја сваке појединачне закључнице – прецизно, таксативно и хронолошки наведене у упозорењу (укупно 41), сагледавањем чињеница и сваког појединачног рачуна конкретно проистеклог из сваке оформљене закључнице, увидом у фотографије сваког појединачног гробног места – начињене пре обављене сахране, увидом у појединачне фотографије начињене на дан изласка чланова комисије на лице места и упоређивањем истих са фотографијама на дан сахране, као и читањем навода садржаних у изјашњењу запослених бр.2779 од 9.3.2020.године. На основу утврђеног чињеничног стања, оцењено је да је запослени АА својим поступањем учинио повреду радне обавезе из претходно наведених одредаба Закона о раду и одредаба уговора о раду, да се због описаног понашања запосленог стекао оправдан разлог за отказ уговора о раду, па му је на основу овог решења отказан Уговор о раду бр.8738 од 30.6.2015.године и престао радни однос код послодавца. Тужилац је одјављен са осигурања дана 28.4.2020.године код туженог. Доношењем наведеног решења претходило је упозорење о постојању отказног разлога на који се тужилац изјаснио изјашњењем од 7.3.2020.године и оповргао је наводе из упозорења. У изјашњењу је навео и да му није достављена документација која се у упозорењу наводи као доказни материјал и захтевао је да му се иста достави како би добио прилику да на адекватан начин одговори на наводе из упозорења, јер му је оваквим поступањем

ускраћено право на одбрану. Такође, из изведених доказа је утврђено и да је дана 29.1.2019.године достављен извештај комисије сачињен по одлуци директора бр.3-68, који је заведен под бројем 15111 дана 3.12.2012.године, а о анализи изведених грађевинско-монтерских услуга које нису евидентирани и наплаћене кроз закључнице на Новом гробљу од 2017. године до 2019.године. Извештај је потписан од стране ЂЂ, председника, ГГ, заменика председника, ББ, члана, ЕЕ, члана, ЖЖ, члана и ЗЗ, члана.

Имајући у виду напред утврђено чињенично стање, првостепени суд је с позивом на одредбе члана 179 став 2 тачка 1 и 3 и 180 став 1 Закона о раду, закључио да је тужбени захтев тужиоца за поништај наведеног решења о отказу уговора о раду основан и донео одлуку као у ставу првом изреке ожалбене пресуде, закључујући да је за законит поступак отказа потребно да постоји идентитет у погледу чињеничних навода из упозорења и навода из решења о отказу, те недвосмислен и јасан идентитет у чињеничном опису радњи и повреда радних обавеза за које се тужилац терети, а које не смеју бити паушално наведене, већ отказни разлог мора и у упозорењу, као и у решењу о престанку радног односа бити детаљно и прецизно конкретизован и у потпуности сагласан. Послодавац не може дати отказ уговора о раду произвољно и механички да би се испунила форма, већ у решењу о отказу се мора прецизирати када и како је прецизно и јасно наступио отказни разлог, указати на документацију и друге доказе којима се поткрепљује постојање отказних разлога. Сама тврдња послодавца да неки разлог постоји није довољна за законити отказ. Такође, тужиоцу приликом доставе упозорења о постојању разлога за отказ нису достављени документација и докази на које се тужени позвао у упозорењу, то је оваквим поступањем тужени онемогућио тужиоца да у потпуности користи своје право на одбрану и исту изнесе сходно тим доказима у поступку који је претходио решењу о отказу.

Како је усвојио захтев тужиоца за поништај предметног решења о престанку радног односа од 28.4.2020.године, то је првостепени суд сходно одредби члана 191 Закона о раду, усвојио и захтев тужиоца за враћање на рад, одлучивши као у ставу првом изреке ожалбене пресуде.

Одредбом члана 179 став 2 тачка 1 Закона о раду прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе ако несавесно или немарно извршава радне обавезе, и ако нецелисходно и неодговорно користи средства рада (тачка 3).

Одредбом члана 180 Закона о раду прописано је да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду у случају из члана 179 став 2 и 3 овог закона, запосленог писаним путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да остави рок од најмање 8 дана од дана достављања упозорења да се запослени изјасни на наводе из упозорења. У упозорењу из става 1 овог члана послодавац је дужан да наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе који указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење. Упозорење се доставља запосленом на начин прописан за достављање решења о отказу уговора о раду из члана 185 Закона о раду.

Конвенција Међународне организације рада број 158 о престанку радног односа на иницијативу послодавца („Службени лист СФРЈ“ – Међународни уговори бр. 4/84,

7/91) у члану 7 предвиђа да радни однос радника неће престати због разлога везаних за понашање радника или његов рад пре него што му се омогући да се брани од изнетих навода, осим ако се с разлогом не може очекивати од послодавца да му пружи ту могућност.

Имајући у виду напред утврђено чињенично стање и цитиране одредбе закона, супротно наводима жалбе туженог, правилно је првостепени суд закључио да је тужбени захтев тужиоца за поништај решења о отказу уговора о раду бр. 4007 од 28.4.2020. године основан.

У конкретном случају, у решењу о отказу уговора о раду је на уопштен начин наведено да је шесточлана комисија дана 25.10.2019. године сачинила Извештај бр. 15111 од 3.12.2019. године и да је према чињеницама из извештаја у делу “Анализа изведених грађевинско-монтерских услуга које нису евидентирани и наплаћене кроз закључнице на Новом гробљу од 2017. године до 2019. године” и наведеним подацима о повреди радне обавезе, запослени АА у дужем временском периоду, најмање петомесечно узастопно, у бројним случајевима, најмање 41 случају несавесно или немарно извршавао радне обавезе и истом приликом својим неодговорним, немарним, односно несавесним понашањем, непосредно утицао на нецелисходно и неодговорно коришћење средстава рада. У образложењу решења је даље наведено да таксативно и хронолошки наведене и описане чињенице из извештаја који је достављен дана 3.12.2019. године, представљају сазнање о учињеној повреди радне обавезе, без децидног навођења тих чињеница и у оспореном решењу, док је у даљем току образложења решења о престанку радног односа, тужени образлагао наводе тужиоца из изјашњења на упозорење о постојању разлога за отказ, уз одговор послодавца на исто.

С тим у вези, правилан је закључак првостепеног суда да спорно решење о отказу уговора о раду не садржи све што је потребно да би се испунила законска форма за отказ уговора о раду и омогућило тужиоцу да се брани од навода који су му стављени на терет. Чињенице које оправдавају отказ морају бити утврђене у поступку пред послодавцем, предочене запосленом кроз упозорење и чинити садржину решења којим се отказује уговор о раду. Наиме, оспорено решење је без података и чињеница у погледу места, времена и начина повреда радне дужности на основу којих би се идентификовала свака појединачна повреда радне обавезе, као основни елемент одлуке о престанку радног односа. Изостанком идентификације повреда радних обавеза које су тужиоцу побијаним решењем стављене на терет, тужиоцу је као запосленом ускраћено право на одбрану. Да би отказ уговора о раду због разлога наведених у члану 179 ст. 2 и 3 Закона о раду, био законит, тужени је као послодавац био дужан да наведе чињенице из којих је остварен предметни отказни разлог, што је у конкретном случају изостало.

Такође, тужени није тужиоцу доставио доказе о учињеним повредама радне обавезе на које се позвао у упозорењу о постојању отказа уговора о раду и на којима је засновао решење о отказу уговора о раду. Иако у члану 180 Закона о раду није изричито прописано да послодавац мора да достави запосленом доказе на које се позвао у упозорењу, већ је прописано да је дужан да наведе доказе који указују на то да су се

стекли услови за отказ, докази морају бити достављени запосленом уколико приговори да се без упознавања са њиховом садржином не може изјаснити о основаности навода упозорења, као што је учинио тужилац у конкретном случају. Следствено томе, послодавац је дужан да запосленом достави доказе на које се позвао у упозорењу о постојању разлога за отказ уговора о раду ако запослени приговори да се без упознавања са њиховом садржином не може изјаснити о основаности навода упозорења.

Ради свега изнетог, првостепена одлука је потврђена у ставу првом изреке ожалбене пресуде, како у делу за поништај оспореног решења о отказу уговора о раду, тако и у погледу захтева тужиоца за враћање на рад, као последица незаконите одлуке о престанку радног односа.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, садржана у ставу трећем изреке, обзиром да је иста донета правилном применом одредби члана 153 и 154 ЗПП, како у делу за главни дуг, тако и у делу за законску затезну камату као споредно потраживање, а у ком делу је правилно примењена и одредба члана 277 Закона о облигационим односима.

Имајући у виду да тужени није успео у поступку, то нема право на накнаду трошкова другостепеног поступка, применом одредби члана 165 став 1 ЗПП-а, то је донета одлука као у ставу другом изреке пресуде.

Код изложеног, применом правила из одредби члана 390 и 165 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11...18/20), одлучено је као и изреци.

**Председник већа-судија
Предраг Васић, с.р**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**